

Seat No. : _____

ME-101

March-2019

B.Com., Sem.-III

CE-201(A) : Adv. A/C. & Auditing
(Cost Accounting-1)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) (1) તકાવત આપો : નાણાકીય હિસાબો અને પડતરનાં હિસાબો. 7
(2) સમાન પડતર પદ્ધતિનાં ફાયદા અને મર્યાદાઓ સમજાવો. 7
- અથવા
- (1) પડતરનું કાર્યાનુસાર વર્ગીકરણ સમજાવો. 7
(2) નીચે દર્શાવેલ દરેક ઔદ્યોગિક એકમ માટે યોગ્ય પડતર હિસાબી પદ્ધતિનું નામ સૂચવો. 7
- (1) આંતરિક સુશોભન
(2) વહાણ બાંધવાનો ઉદ્યોગ
(3) જાહેરાત
(4) રમકડાં બનાવવા
(5) ગેસ ઉદ્યોગ
(6) સોફ્ટ ડ્રિંક્સ બનાવવાનો ઉદ્યોગ
(7) રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ
(8) ઈંટ ઉદ્યોગ
(9) બાંધકામ ઉદ્યોગ
(10) હોટલ ઉદ્યોગ
- (બ) યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. (ગમે તે ચાર) 4
- (1) સાબુ બનાવતી કંપની પડતરની કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે ?
(અ) પ્રક્રિયા પડતર (બ) સેવા પડતર
(ક) જોબ પડતર (ડ) બેચ પડતર

- (2) નીચેના પૈકી કઈ પડતરની પદ્ધતિ (costing method) નથી ?
 (અ) સમાવેશી પડતર (બ) કરાર પડતર
 (ક) એકમ પડતર (ડ) વિવિધ પડતર
- (3) ઔષધ (દવા) બનાવતી કંપની કઈ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે ?
 (અ) બેચ પડતર (બ) જોબ પડતર
 (ક) એકમ પડતર (ડ) કરાર પડતર
- (4) ટેલિફોન બિલ નીચેનામાંથી કયા ખર્ચમાં સમાવી શકાય ?
 (અ) અર્ધચલિત ખર્ચ (બ) ચલિત ખર્ચ
 (ક) સ્થિર ખર્ચ (ડ) એકપણ નહીં
- (5) જેમાં ચલિત અને સ્થિર બંને પડતરનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે તેને કઈ પડતર કહેવાય ?
 (અ) સમાવેશી પડતર (બ) ઐતિહાસિક પડતર
 (ક) સીમાંત પડતર (ડ) પ્રમાણ પડતર
- (6) રસાયણ ઉદ્યોગના પડતરનો એકમ _____
 (અ) લિટર/ગેલન/કિલો (બ) ટન/કિલો
 (ક) બેરલદીઠ (ડ) કિલો/કિવન્ટલ

2. (અ) (1) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

7

- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો
 (2) વરદી સપાટી
 (3) લઘુત્તમ સપાટી
 (4) ગુરુત્તમ સપાટી
 (5) સરેરાશ સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાને આધારે)
 (6) સલામતી જથ્થો
 (7) ભય સપાટી

ત્રિમાસિક વપરાશ	1,250 એકમો
વરદી મૂકવાનો ખર્ચ	₹ 20
વાર્ષિક વહન ખર્ચ (એકમદીઠ)	₹ 5
એકમદીઠ કિંમત	₹ 50
વરદી મુદત –	5 થી 15 દિવસ
સરેરાશ દૈનિક વપરાશનાં એકમો	15 એકમો
મહત્તમ દૈનિક વપરાશ	20 એકમો
તાત્કાલિક ખરીદી માટે લાગતો વધુમાં વધુ સમય	4 દિવસ

(2) માલસામાન અંકુશનાં હેતુઓ સમજાવો.

7

અથવા

- (1) નીચેની માહિતી દેસાઈ લિ. ની સપ્ટેમ્બર 2017નાં માસની છે. લિફો (LIFO) પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરી સ્ટોક પત્રક બનાવો. 7

આવક :

1/9/2017	100 એકમો ભાવ ₹ 5 એકમદીઠ
5/9/2017	300 એકમો ભાવ ₹ 6 એકમદીઠ
20/9/2017	500 એકમો ભાવ ₹ 7 એકમદીઠ
25/9/2017	600 એકમો ભાવ ₹ 8 એકમદીઠ

જાવક :

10/9/2017	250 એકમો
22/9/2017	400 એકમો
28/9/2017	500 એકમો

- (2) “જિત” અભિગમનાં લાભો જણાવો. 7

(બ) યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) માલ મેળવતાં લાગતો સમય : 4 થી 8 અઠવાડિયાં, વરદી સપાટી : 20,000 એકમો, માલનો વધુમાં વધુ વપરાશનાં એકમો કેટલા ?

(અ) 2,000 એકમો (બ) 2,500 એકમો

(ક) 3,000 એકમો (ડ) 5,000 એકમો

- (2) માલસામાનની વપરાશ 4,80,000 એકમો

શરૂઆતનો સ્ટોક 32,000 એકમો

આખરનો સ્ટોક 64,000 એકમો

માલસામાનની ખરીદી કેટલી ?

(અ) 4,48,000 એકમો (બ) 5,12,000 એકમો

(ક) 3,84,000 એકમો (ડ) 6,12,000 એકમો

- (3) જો માલસામાન “અ” ની લઘુત્તમ સપાટી અને સરેરાશ સ્ટોક સપાટી અનુક્રમે 5,000 એકમો અને 11,250 એકમો હોય તો આર્થિક વરદી જથ્થો.

(અ) 10,500 એકમો (બ) 12,500 એકમો

(ક) 11,500 એકમો (ડ) 8,250 એકમો

- (4) વરદી સપાટી – માલ મેળવતાં લાગતા સરેરાશ સમયની સરેરાશ વપરાશ = _____
- (અ) ગુરુત્તમ સપાટી (બ) લઘુત્તમ સપાટી
(ક) વરદી સપાટી (ડ) સરેરાશ સપાટી
- (5) અસામાન્ય બગાડના ખર્ચને તેની પડતર કિંમતે _____
- (અ) પડતરમાં સમાવી લેવામાં આવે છે.
(બ) નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવામાં આવે છે.
(ક) માલસામાનના ખર્ચમાં ઉમેરી દેવામાં આવે છે.
(ડ) કારખાના ખર્ચમાં ઉમેરવામાં આવે છે.
- (6) કઈ પદ્ધતિમાં આખર સ્ટોકની કિંમત ચાલુ બજાર ભાવની કિંમત નજીક હોય છે ?
- (અ) લિક્ષો પદ્ધતિ (બ) ફિક્ષો પદ્ધતિ
(ક) ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ (ડ) નિશ્ચિત ભાવ પદ્ધતિ

3. (અ) (1) અમુલ લિ. ની નીચે આપેલી માહિતી પરથી મજૂર ફેરબદલી દર શોધો. 7

(1) છુટા થયેલા કામદારોને આધારે	
(2) પુનઃ સ્થાપના પદ્ધતિ (નવા નિમાયેલ કામદારોને આધારે)	
(3) સંયુક્ત પદ્ધતિને આધારે	
(4) દરેક પદ્ધતિ માટે સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર શોધો.	
વર્ષની શરૂઆતમાં કામદારોની સંખ્યા	7,600
વર્ષની આખરે કામદારોની સંખ્યા	8,400
વર્ષ દરમિયાન રાજીનામું આપી છુટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા	80
વર્ષ દરમિયાન નિવૃત્ત થયેલા કામદારોની સંખ્યા	320
વર્ષ દરમિયાન નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા	1,500

(જેમાં વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલા 300 કામદારોનો સમાવેશ થયેલો છે)

(2) મજૂર ફેરબદલી દર એટલે શું ? મજૂર ફેરબદલી દરનાં કારણો કયાં છે ? 7

અથવા

- (1) એક કાર્ય પુરું કરવા માટે શિવમે 80 કલાક લીધા, કલાકદીઠ મજૂરીનો દર ₹ 8 છે. રોવેન પ્લાન મુજબ તેને મજૂરીનાં કુલ ₹ 768 મળેલા છે. હેલ્સી પ્લાન મુજબ તથા કાર્ય વેતન મુજબ તેને મજૂરીની કેટલી રકમ મળશે ? 7
- (2) તફાવત સમજાવો :
“સમય કાર્ડ અને જોબ કાર્ડ” 7
- (બ) યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) એક કારખાનામાં ઉત્પાદન વિભાગની માહિતી નીચે મુજબ છે.
વર્ષની શરૂઆતમાં કામદારોની સંખ્યા	3,400
વર્ષની દરમિયાન છોડી ગયેલા કામદારોની સંખ્યા	600
વર્ષ દરમિયાન કુલ નિમણૂક	1,000
વર્ષ દરમિયાન નવી જગ્યા પર નિમણૂક	200
- નિમણૂક પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.
- (અ) 21.22% (બ) 23%
(ક) 22.22% (ડ) 23.22%
- (2) એક જોબ અંગે પ્રમાણ સમય 10 કલાક, ખરેખર સમય 8 કલાક, કલાકદીઠ વેતન દર ₹ 50, પ્રત્યક્ષ માલસામાન ₹ 200 અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના 80% હોય તો હેલ્સી યોજના મુજબ કારખાના પડતર કેટલી થાય ?
- (અ) ₹ 1,110 (બ) ₹ 1,030
(ક) ₹ 1,010 (ડ) ₹ 2,010
- (3) નીચેના પૈકી કઈ યોજના “ઉત્તેજન વેતન પ્રથા” નથી ?
- (અ) હેલ્સી યોજના
(બ) રોવેન યોજના
(ક) લઘુત્તમ વેતનની ખાતરી સાથે કાર્યવેતન પ્રથા
(ડ) જૂથ બોનસ અથવા નફા ભાગ યોજના
- (4) નીચેના પૈકી કયું કારણ ઓવરટાઈમ માટેનું યોગ્ય કારણ નથી ?
- (અ) નહિ ધારેલ ઉત્પાદન જથ્થાનાં લક્ષ્યાંકમાં વધારો થવાથી.
(બ) અરજન્ટ માલ પૂરો પાડવાનો ગ્રાહકનો આગ્રહ.
(ક) નવા કારખાનાના ઉદ્ઘાટન માટે કારખાનાના કામદારોને કામચલાવ ત્યાં લઈ જવાથી.
(ડ) મજૂરીની અછતને લીધે.
- (5) _____ વેતન પ્રથામાં કામદારને નફા અને સંચાલનમાં પણ ભાગ મળે છે.
- (અ) નફા ભાગ (બ) હેલ્સી
(ક) સહભાગીદારી (ડ) રોવેન

4. (અ) સત્યમ કંપની લિ. ના ચોપડામાંથી નીચે પ્રમાણે માહિતી મળે છે.

14

- (1) કંપની પાસે ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ અને બે સેવા વિભાગ છે.
- (2) A, B અને C ઉત્પાદન વિભાગ અને X અને Y સેવા વિભાગ છે.
- (3) ઉત્પાદન વિભાગ A, B અને C માટે અનુક્રમે યાંત્રિક કલાક 5,000, 6,000 અને 7,000 છે.
- (4) સંયુક્ત ખર્ચા નીચે પ્રમાણે છે.

પરોક્ષ મજૂરી	₹ 10,000	ચંત્રનો ઘસારો	₹ 20,000
સુપરવિઝન ખર્ચા	₹ 15,000	કર્મચારી રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો	₹ 20,000
વિજળીનો વપરાશ	₹ 8,000	ચાલક બળ (પાવર)	₹ 40,000
ભાડું અને વેરા	₹ 18,000	ચંત્રનો વીમો	₹ 12,000

- (5) અન્ય માહિતી :

વિગત	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (₹)	5,000	4,000	3,000	700	500
પરોક્ષ માલસામાન (₹)	2,000	1,600	1,200	1,000	800
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (₹)	40,000	30,000	20,000	5,000	5,000
ચંત્રની પડતર (₹)	50,000	60,000	40,000	20,000	30,000
કામદારોની સંખ્યા	4	3	2	3	3
ચંત્રોનો હોર્સ પાવર	14	16	10	-----	----
વિજળી પોઈન્ટ	3	2	2	2	1
રોકાયેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	40	30	50	20	40

સેવા વિભાગ Xના ખર્ચાની ફાળવણી પ્રત્યક્ષ મજૂરીના પ્રમાણમાં તથા સેવા વિભાગ Yના ખર્ચાની ફાળવણી પ્રત્યક્ષ માલસામાનના પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C વચ્ચે વહેંચણી કરો.

ઉપરની વિગત પરથી ત્રણે ઉત્પાદન વિભાગ માટે યાંત્રિક કલાક દરની ગણતરી કરો.

અથવા

નીચે આપેલી માહિતી પરથી યંત્ર નંબર-444નાં યાંત્રિક કલાક દરની ગણતરી કરો.

14

- (1) કારખાનાનું ભાડું (વાર્ષિક) ₹ 76,800
(કારખાનાની કુલ જગ્યામાં એક સરખાં પાંચ યંત્રો ગોઠવાયેલાં છે.)
- (2) કારખાનાની વિજળી બત્તી (છ માસિક) ₹ 57,600
(કારખાનાનાં કુલ 30 લાઈટ પોઈન્ટમાંથી યંત્ર નંબર-444 10 પોઈન્ટનો ઉપયોગ કરે છે.)
- (3) સુપરવાઈઝરનો પગાર માસિક ₹ 9,600
(સુપરવાઈઝર પોતાનો 3/4 ભાગનો સમય બધાં જ યંત્રોનાં સુપરવિઝન પાછળ ગાળે છે.)
- (4) કામદારોનું (કામદારદીઠ) માસિક વેતન ₹ 11,520
(કારખાનામાં કુલ છ (6) કામદારો છે જેઓ બધાં જ યંત્રો પર એકસરખી દેખરેખ રાખે છે.)
- (5) કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ (કામદારદીઠ) વાર્ષિક ₹ 7,680
- (6) યંત્ર નંબર – 444નું વીમા પ્રિમીયમ (વાર્ષિક) ₹ 21,440
- (7) યંત્ર નંબર – 444નો ભાડે ખરીદનો હસો (₹ 5,520 વ્યાજ સહીત) વાર્ષિક ₹ 64,000
- (8) યંત્ર નંબર – 444નું ઉપયોગી આયુષ્ય દરમિયાન સમારકામ અને નિભાવ ખર્ચ ₹ 2,56,000
- (9) યંત્ર નંબર – 444નો પાવર વપરાશ (વાર્ષિક) ₹ 1,92,000
- (10) યંત્ર નંબર – 444નો પાવર વપરાશ કલાકદીઠ 4 યુનિટ છે. યુનિટનો ભાવ ₹ 6
- (11) યંત્રની કિંમત ₹ 10,72,000
- (12) યંત્રની ભંગાર કિંમત ₹ 76,800
- (13) યંત્ર ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 28,800
- (14) યંત્રનું ઉપયોગી આયુષ્ય 16 વર્ષ

(બ) યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. (ગમે તે ત્રણ)

3

- (1) અર્થચલિત ખર્ચાઓનું પૃથક્કરણ કરવા માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
(અ) યુગપત સમીકરણ (બ) પરોક્ષ પદ્ધતિ
(ક) પ્રચલન અને ભૂલની પદ્ધતિ (ડ) ઉચ્ચ અને નિમ્ન આંકની પદ્ધતિ
- (2) સેવા વિભાગોના ખર્ચની ફાળવણી કરવા માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
(અ) આલેખ રજૂઆત પદ્ધતિ (બ) લઘુત્તમ વર્ગ પદ્ધતિ
(ક) તુલના પદ્ધતિ (ડ) પ્રત્યક્ષ પદ્ધતિ

- (3) કર્મચારી રાજ્ય વીમા યોજનાનો ખર્ચ જુદા-જુદા વિભાગો વચ્ચે કઈ રીતે ફાળવવામાં આવે છે?
- (અ) પરોક્ષ મજૂરીના આધારે
- (બ) કામદારોની સંખ્યાના આધારે
- (ક) પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાકના આધારે
- (ડ) પ્રત્યક્ષ મજૂરીના આધારે
- (4) એક કારખાનામાં યંત્રના ભાગે આવતા માસિક સ્થિર ખર્ચા ₹ 21,000 છે અને કલાકદીઠ ચલિત ખર્ચ ₹ 8 છે. સામાન્ય રીતે યંત્ર એક માસમાં 500 કલાક ચાલે છે. જો એક જોબને યંત્રના 200 કલાક લાગે છે. તો તે જોબના ફાળે આવતો પરોક્ષ ખર્ચ કેટલો હશે ?
- (અ) ₹ 8,000 (બ) ₹ 12,000
- (ક) ₹ 15,000 (ડ) ₹ 10,000
- (5) પ્રાથમિક પડતર ₹ 1,25,000 હોય અને કારખાના ખર્ચ ₹ 25,000 હોય તો કારખાના ખર્ચ પ્રાથમિક પડતર કેટલા ટકા ગણાય ?
- (અ) 15% (બ) 25%
- (ક) 30% (ડ) 20%
-

ME-101

March-2019

B.Com., Sem.-III

CE-201(A) : Adv. A/C. & Auditing
(Cost Accounting-1)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) (i) Distinguish between “Financial Accounting” and “Cost Accounting”. 7
(ii) Explain advantages and limitation of uniform Costing. 7

OR

- (i) Explain “Functional Classification of cost”. 7
(ii) Give the proper method of Costing of the following industries. 7
(i) Interior decoration
(ii) Ship building Industry
(iii) Advertising
(iv) Toy making
(v) Gas supply Companies
(vi) Soft drink
(vii) Road transport
(viii) Brick works
(ix) Construction
(x) Hotels

(B) Select appropriate alternative : (Any **four**) 4

- (1) Which costing method is used in soap making company ?
(A) Process costing (B) Service costing
(C) Job costing (D) Batch costing
- (2) Which one of the following is not costing method ?
(A) Absorption costing (B) Contract costing
(C) Unit cost (D) Multiple cost

- (3) Which Cost accounting method is used in Pharma- medicine industry ?
- (A) Batch costing (B) Job costing
(C) Unit costing (D) Contract costing
- (4) Telephone bill is included in which of the following expenses ?
- (A) Semi-Variable (B) Variable
(C) Fixed (D) None of the above
- (5) What is called when variable and fixed cost is included in Cost Accounts ?
- (A) Absorption costing (B) Historical costing
(C) Marginal costing (D) Standard costing
- (6) Cost unit of Chemical industry is ____.
- (A) Per litre/Gallon/kg. (B) Per ton/kg.
(C) Per barrel (D) Per kg./Quintal

2. (A) (i) From the following information calculate :

7

- (i) Economic ordering quantity
(ii) Re-ordering stock level
(iii) Minimum stock level
(iv) Maximum stock level
(v) Average stock level (on the basis of EOQ)
(vi) Safety stock level
(vii) Danger stock level

Three month consumption	1,250 units
Cost of placing an order	₹ 20
Annual carrying cost per unit	₹ 5
Price per unit	₹ 50
Ordering (delivery) Period	5 days to 15 days
Average daily consumption	15 units
Maximum daily consumption	20 units
Maximum time of emergency procurement	4 days

(ii) Explain the objectives of material control.

7

OR

- (i) The following is information of Desai Ltd. for the month of September 2017. Prepare Stock Register using “LIFO” method. 7

Receipts :

1/9/2017	100 units at ₹ 5 per unit
5/9/2017	300 units at ₹ 6 per unit
20/9/2017	500 units at ₹ 7 per unit
25/9/2017	600 units at ₹ 8 per unit

Issues :

10/9/2017	250 units
22/9/2017	400 units
28/9/2017	500 units.

- (ii) State the advantages of “JIT” Approach . 7

- (B) Select appropriate alternative (Any **four**) : 4

- (1) Re-order period : 4 to 8 weeks, Re-ordering level : 20,000 units, then what will be the Maximum consumptions ?

- (A) 2,000 units (B) 2,500 units
(C) 3,000 units (D) 5,000 units

- (2) Material consumption 4,80,000 units,
Opening stock 32,000 units,
Closing stock 64,000 units.

Then what will be the material purchase ?

- (A) 4,48,000 units (B) 5,12,000 units
(C) 3,84,000 units (D) 6,12,000 units

- (3) If the minimum stock level and average stock level of raw material “A” are 5,000 units and 11,250 units respectively. Find out the economic-order quantity (EOQ).

- (A) 10,500 units (B) 12,500 units
(C) 11,500 units (D) 8,250 units

- (4) Ordering level – Average Consumption of Average Delivery Time = ____
- (A) Maximum Level (B) Minimum Level
(C) Ordering Level (D) Average Level
- (5) Abnormal Wastage at its cost price is -
- (A) Absorbed in cost (B) Charged to Profit & Loss A/C
(C) Added to Material Cost (D) Included in factory Expenses.
- (6) In which method final stock is valued at a price which is almost nearer to current market price ?
- (A) LIFO (B) FIFO
(C) Weighted Average (D) Fixed Price Method

3. (A) (i) From the following information of Amul Ltd. calculate labour turnover rate on the basis of : 7

(1) Separation Method (2) Replacement method (3) Flux method (4) Find equivalent annual transfer rate for each method.

Number of workers at the beginning of the year - 7,600

Number of workers at the end of the year - 8,400

Number of workers resigned during the year - 80

Number of workers retired during the year - 320

Number of workers newly appointed during the year - 1,500

(Of which 300 workers were taken under the expansion plan)

(ii) What is meant by “Labour Turnover Rate” ? What are the causes of Labour Turnover Rate ? 7

OR

(i) Shivam has taken 80 hours to complete a job. The wage rate per hour is ₹ 8. If he has received ₹ 768 as total wages according to Rowan plan, what would be the amount of wages earned by him according to Halsey plan and piece wage plan ? 7

(ii) Explain the difference : “Time card and Job card”. 7

(B) Select appropriate alternative (Any **three**) :

3

(1) The following information has been obtain from the production department of a factory :

Number of workers at the beginning of the year - 3,400

Number of workers who left during the year - 600

Total appointment during the year - 1000

Number of workers newly recruited - 200

Calculate labour turnover rate by replacement method.

(A) 21.22% (B) 23%

(C) 22.22% (D) 23.22%

(2) The standard time for a particular Job is 10 hours, Actual time taken is 8 hours, Wage rate per hour ₹ 50, Direct material cost ₹ 200 and Factory overheads is recovered at 80% of direct (labour) wages. Calculate factory cost as per Halsey plan.

(A) ₹ 1,110 (B) ₹ 1,030

(C) ₹ 1,010 (D) ₹ 2,010

(3) Which one of the following is not considered an 'Incentive wage system' ?

(A) Halsey Plan

(B) Rowan Plan

(C) Piece wages system with minimum guaranteed wages

(D) Group bonus or Profit Sharing Plan

(4) Which of the following causes is not a genuine cause for "overtime work" ?

(A) Increase in production targets not anticipated.

(B) Customer's request / pressure for urgent delivery.

(C) Temporary Diversion of labour force to the inauguration ceremony.

(D) Labour shortage.

(5) From which of the following incentive wage system, worker also gets share in the profit and management ?

(A) Profit sharing (B) Halsey wage system

(C) Co-Partnership (D) Rowen wage system

4. (A) The following information is available from the books of Satyam Company Ltd.

14

- (1) Company is having three production and two services departments.
- (2) A, B and C are production departments and X and Y are services departments.
- (3) Total number of machine hour of production departments A, B and C are 5,000, 6,000 and 7,000 respectively.

(4) Common Expenses	Amount (₹)
Indirect Wages	10,000
Depreciation on Machines	20,000
Supervision Expenses	15,000
Employee's State insurance contribution	20,000
Lighting Expenses	8,000
Power	40,000
Rent and Rate	18,000
Insurance of Machines	12,000

(5) Other information :

Particulars	A	B	C	X	Y
Direct materials (₹)	5,000	4,000	3,000	700	500
Indirect materials (₹)	2,000	1,600	1,200	1,000	800
Direct wages (₹)	40,000	30,000	20,000	5,000	5,000
Cost of machines (₹)	50,000	60,000	40,000	20,000	30,000
No. of workers	4	3	2	3	3
H. P. of machines	14	16	10	—	—
No. of Light points	3	2	2	2	1
Space occupied (sq. ft.)	40	30	50	20	40

Expenses of Service Department X allocate in the proportion of direct wages and expenses of service Dept. Y allocate in proportion of direct material among production Dept. A, B and C.

You are required to calculate machine hour rate for each of three production departments.

OR

Calculate the machine hour rate of machine No. 444 from the following information :

14

- (1) Rent of the factory per annum ₹ 76,800
(Five other similar machines are arranged in the total space of the factory)
- (2) Electricity for the factory (six months) ₹ 57,600
(Machine no. 444 uses 10 light points out of total 30 light points in the workshop)
- (3) Supervisor's salary (per month) ₹ 9,600
(Supervisor spend $\frac{3}{4}$ of his time in the supervision of all machine equally)
- (4) Wages of workers (per worker — per month) ₹ 11,520
(There are 6 workers in the factory who looks after all the machine equally)
- (5) Labour Welfare Expenses (per worker – per annum) ₹ 7,680
- (6) Insurance premium of machine no. 444 (per annum) ₹ 21,440
- (7) Hire purchase Instalment of machine no. 444 ₹ 64,000
(Including interest annually ₹ 5,520)
- (8) Repairing and maintenance of machine no. 444 (During useful life)
₹ 2,56,000
- (9) Power consumption of machine no. 444 (per annum) ₹ 1,92,000
- (10) Power consumption of machine no. 444 is 4 units per hour and rate per unit is ₹ 6
- (11) Price of machine ₹ 10,72,000
- (12) Scrap value of machine ₹ 76,800
- (13) Installation charges ₹ 28,800
- (14) Useful life of machine 16 years.

(B) Select appropriate alternative : (Any **three**)

3

- (1) Which methods are used for Segregation of Semi-Variable Overheads ?
 - (A) Simultaneous Equations Method
 - (B) Indirect Method
 - (C) Trial and Errors Method
 - (D) High and Low points Method
 - (2) Which methods are used for apportioning service department expenses ?
 - (A) Graphic Presentation Method
 - (B) Least Square Method
 - (C) Comparison Method
 - (D) Direct method
 - (3) Contribution to Employees State Insurance Scheme will be apportioned according to
 - (A) Indirect Labour
 - (B) Number of workers
 - (C) Direct Labour hour rate
 - (D) Direct labour
 - (4) In a factory the fixed expenses allocated to a machine per month are ₹ 21,000 and the Variable expenses per hour is ₹ 8. Normally the machine works for 500 hours during the month. The machine was used on a job for 200 hours. Ascertain the overhead chargeable to the job.
 - (A) ₹ 8,000
 - (B) ₹ 12,000
 - (C) ₹ 15,000
 - (D) ₹ 10,000
 - (5) If the Prime cost is ₹ 1,25,000 and Factory overheads are ₹ 25,000, then what will be percentage of factory overheads on prime cost ?
 - (A) 15%
 - (B) 25%
 - (C) 30%
 - (D) 20%
-